

(v) कंपनीज अॅक्ट १९५६ मधील २०९ (१) (डी) या कलमानुसार ,केंद्रसरकारने नियत केल्याप्रमाणे, खर्चाच्या नोंदी(कॉस्ट रेकॉर्ड), त्यावरील टीपांसह.याशिवाय आयोगाने वेळोवेळी कळविल्याप्रमाणे इतर सहाय्यक विवरणपत्रे व माहिती;

(ब) '+ÉVÉÉÉÉÉÉ' म्हणजे विद्युत अधिनियम,२००३ (२००३ चा ३६)

(क) '+VÉÉÉÉÉÉ' म्हणजे, या विनियमानुसार प्रशुल्क ठरविण्यासाठी ज्याने अर्ज केला आहे असा, परवानाधारक (लायसेन्सी) किंवा विद्युत निर्माण करणारी कंपनी,तसेच प्रशुल्काबाबत आयोगाकडून ज्याचा पुनर्विचार केला जात आहे, असा किंवा एखाद्या व्यक्तिशः गुंतलेल्या अथवा परिणामग्रस्त व्यक्तीने ज्याविरुद्ध विनंती अर्ज दाखल केला आहे असा परवानाधारक अथवा वीज-निर्माण कंपनीही यात समाविष्ट आहे;

(ड) '+ÉÉÉÉÉÉ' म्हणजे महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग;

(ई) '+ÉÉÉÉÉÉ ÉÉÉÉÉÉ ÉÉÉÉÉÉ' (कंडक्ट ऑफ बिझिनेस रेग्युलेशन) म्हणजे, अधिनियमांच्या कलम ९२ मधील विभाग (१) सह-कलम १८१ मधील पोटविभाग (२) मधील, (झेड एल) विभागानुसार असलेली विनियमे;

(फ) '+ÉVÉÉÉÉÉÉ' म्हणजे आयोगांमधील अधिकारी;

(ग) 'ÉÉÉÉÉÉ' म्हणजे आयोगाचा सचिव.

(२) वर दिल्याव्यतिरिक्त व व्याख्या,न दिलेले शब्द किंवा उक्तिंचा अर्थ अधिनियमानुवर्ती असेल.

3. |ÉÉÉÉÉÉ `ÉÉÉÉÉÉ

३.१ पुढील बाबतीत आयोग, शर्ती व अटींसह प्रशुल्काची निश्चिती करेल.

(i) वीज निर्माण कंपनीने वितरणासाठी परवानाधारकाला केलेला वीजपुरवठा:-

वीजेचा पुरवठा कमी पडल्यास आणि वीजनर्माण कंपनी व परवानाधारक यांच्यामध्ये, किंवा दोन परवानाधारकांमध्ये, एक वर्षापेक्षा अधिक काळ नसलेला करार झाला असल्यास, आयोग, वीजेच्या विक्री किंवा खरेदीबाबत कमाल व किमान प्रशुल्क ठरवू शकते.

(ii) वीजेचे आंतर-राज्य पारेषण;

(iii) पारेषण करतांना मधील सुविधांचे दर व शुल्क याबाबत परवानाधारकांची उभयपक्षी मान्यता नसल्यास ;

(iv) वीज फिरविणे;

(v) वीजेची फुटकळ विक्री;

एकाच विभागात दोन किंवा अधिक वितरण परवानाधारक विजेचे वितरण करत असल्यास, त्या वितरण परवानाधारकांमध्ये स्पर्धा निर्माण व्हावी म्हणून आयोग, विजेच्या फुटकळ विक्रीसाठी प्रशुल्काची कमाल अंतिम-मर्यादा निश्चित करेल:

याशिवाय, कलम ४२ नुसार, काही गाहकांना खुली संधि / हक्क आयोगाने दिला आहे. असे ग्राहक, कलम ६२च्या, पोटकलम (१) मधील भाग (डी) मध्ये असलेलेया तरतुदी डावलून, वीज - पुरवठा किंवा वीजखरेदीसाठी, कोणत्याही व्यक्तिबरोबर, उभयपक्षी मान्य असलेल्या शर्ती व अटींवर (यात प्रशुल्कही आले) करार करू शकते;

(vi) अधिनियमाच्या कलम ४२ मधील पोटकलम (२) मधील प्रथम तरतुदीप्रमाणे व त्यातील विनियमानुसार फिरविण्यासाठी (व्हीलिंग) असलेल्या शुल्काव्यतिरिक्त त्यावरील अधिभार;

(vii) अधिनियमाच्या कलम ४२ मधील पोटकलम (४) नुसार व त्यातील विनियमानुसार व्हीलिंग शुल्काव्यतिरिक्त अधिभार.

३.२ अधिनियमाच्या भाग X मध्ये काहीही दिले असले तरी कोणत्याही आंतरराज्यामधील प्रदेशात वीजेचा पुरवठा, पारेषण किंवा व्हीलिंग करू इच्छिणाऱ्या पक्षांनी अर्ज केल्यास विजेचा पुरवठा, पारेषण किंवा व्हीलिंग करण्याचे प्रशुल्क आयोग ठरविले --विशेषतः अशा बाबतीत की जिथे परवानेधारक वीजेचे वितरण करू इच्छित असून आयोगाच्या अधिकारितेनुसार तो प्रशुल्काची रक्कम देऊ करील.

३.३ या विनियमात स्पष्ट दिलेल्या बाबी बाजूस सारून, आयोग एक प्रशुल्क ठरवेल. असे प्रशुल्क हे केंद्र सरकारने आखून दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार बोली बोलण्याच्या (बिडींग) पारदर्शक प्रक्रियेने ठरविले गेले असेल.

4. प्रशुल्काच्या ठरविण्याच्या अटी व शर्ती

४.१ या विनियमाखाली, प्रशुल्क ठरविण्याच्या अटी व शर्ती स्पष्ट करण्यासाठी, आयोग, अधिनियमाच्या कलम ६१ मधील मार्गदर्शक तत्वांचे अनुसरण करील.

मात्र आयोगाने प्रशुल्क ठरवितांना इतर बाबींबरोबर पुढील अतिरिक्त घटक दृष्टिपुढे ठेवावेत, उदाहरणार्थ:-

(अ) ग्राहकांचे हितरक्षण व्हावे म्हणून, प्रशुल्कातील बदल /दुरुस्तीची भांडवल -गुंतवणूकीच्या उत्पादन क्षमतेशी व कार्यक्षमतेशी सांगड घालण्याची आवश्यकता;

- (ब) निर्माण, पारिषण, वितरण व पुरवठा यावरील प्रत्यक्ष खर्चावर आधारित असेल. अशी प्रशुल्कांच्या पुनर्बांधणीची आवश्यकता;
- (क) खर्चाची वाटणी / विभाजन सुसंगतपणे व्हावी म्हणून सर्व खर्च अलग-अलग करणे;
- (ड) निर्माण, वितरण, आणि पुरवठा यामधील कार्यक्षमतेत सतत वृद्धि होत राहण्यासाठी तसेच दिल्या जाणाऱ्या सेवांचा स्तर उंचावण्यासाठी, भेदभाव न करता व पारदर्शकतेने /प्रोत्साहने देण्याची आवश्यकता;
- (ई) बाजारपेठ नसलेल्या ठिकाणी आभासी स्पर्धात्मक परिस्थिती निर्माण करणे व पुरोगामी स्पर्धात्मक परिस्थिती प्रविष्ट करणे;
- (फ) उद्योगाची सुदृढ अशी वाढ होण्याची आवश्यकता;
- (ग) आयोगाच्या मते पर्याप्त असा इतर कुठलाही विषय.

४.२ परवानेधारक व निर्माण कंपन्यांची कृतीशीलता वाढावी म्हणून आयोग, योग्य अशा प्रोत्साहन योजना तयार करील.अशा योजनांची माहिती वेळोवेळी कळविली जाईल.

४.३ अधिनियमानुसार प्रशुल्क ठरवितांना, आयोग कोणत्याही वीज ग्राहकाला अवाजवी अग्रक्रम देणार नाही, तर ग्राहकाचा लोड फॅक्टर, पॉवर फॅक्टर, व्होल्टेज, वीजेचा विशिष्ट कालावधित एकूण वापर, विशिष्ट कालावधित अथवा वेळेस किंवा एखाद्या जागेचे भौगोलिक स्थान, पुरवठ्याची रीत आणि ज्यासाठी पुरवठा हवा आहे ते काम यानुसार ग्राहकांमध्ये फरक करील.

5. निश्चित करणाऱ्याची शक्ती व अटीसह प्रशुल्क निश्चित करण्याचा अर्ज

५.१ अधिनियमानुसार प्रशुल्क निश्चित करण्यासाठी करावयाचा अर्ज या विनियमामध्ये स्पष्ट केलेल्या रीतीने व त्याबरोबर पर्याप्त शुल्क जोडून करावयाचा आहे.

५.२ आयोगाला सर्वकाळ suo motu किंवा संबंधित किंवा ग्रस्त पक्षाने विनंती अर्ज दाखल केल्यास, कोणत्याही परवानेधारक अथवा निर्माण कंपनीच्या शर्ती व अटीसह प्रशुल्क निश्चित करण्याचा अधिकार आहे. व अशा निश्चितकरणासाठी तो आवश्यक ती प्रक्रिया निर्दिष्ट केलेल्या रीतीनुसार करील.

मात्र, शर्ती व अटीसह प्रशुल्क निश्चित करण्याची कारवाई ही व्यवसाय विनियमाचे संचालन च्या विनियमानुसार असेल:

मात्र, याशिवाय परवानेधारक व निर्माण कंपन्यांनी, दर आर्थिक वर्षासाठी, त्यांच्या अदमासा प्रमाणे प्रशुल्कांपासून येणारा महसूल व त्यांच्या परवान्यानुसार अथवा उर्जा-खरेदी-करारानुसार, त्यांच्या अंदाजानुसार त्यांना मिळू शकणारा खर्च यांचा हिशेब, आयोगाने निर्दिष्ट केलेल्या विशिष्ट पध्दतीने

(फॉर्मॅट) बनविला पाहिजे. तसेच आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीस अशा परवाने धारकांनी व निर्माण कंपन्यांनी असे तपशील इंटरनेटवरील त्यांच्या वेबसाईट्सवर ठेवले पाहिजेत.

५.३ अर्जदार आयोगाकडे केलेल्या अर्जाचा एक भाग म्हणून, आयोगाने निर्दिष्ट केलेल्या पध्दतीने (फॉर्मॅट) त्यांच्या अदमासाप्राणे प्रशुल्कापासून येणारा महसूल व त्यांच्या परवान्यानुसार अथवा उर्जा - खरेदी-करारानुसार परत मिळू शकणारा खर्च यांच्या हिशेबाचा संपूर्ण तपशील देतील व त्या नंतर अशा हिशेबाचे मूल्यनिर्धारण करण्यासाठी आयोगाला हवी असलेली रास्त माहिती पुरवतील.

५.४ आयोग किंवा सचिव किंवा या कामासाठी आयोगाने नियुक्त केलेले अधिकारी, अर्जाची छाननी केल्यावर अर्जदाराला अर्जावरील कार्यवाहीसाठी आवश्यक अशी अतिरिक्त माहिती किंवा तपशील किंवा दस्तऐवज देण्यास सांगू शकतील.

५.५ आवश्यकते प्रमाणे सर्व पर्याप्त माहिती, तपशील व दस्ताऐवज यासह संपूर्ण अर्ज मिळाल्यासच अर्ज मिळाला असे समजले जाईल आणि आयोग किंवा सचिव किंवा या कामासाठी नियुक्त केलेला अधिकारी, अर्जदाराला, अर्ज प्रसिध्दीसाठी तयार आहे असे संक्षिप्त रीतीने कळविल.

५.६ विनियम ५.५ च्या अन्वये, अर्जदार अशी सूचना मिळाल्यावर (३) दिवसांच्या आत, त्या अर्जाच्या संदर्भात जेथे वीज पुरवायची आहे त्या क्षेत्रात मोठा प्रसार असणाऱ्या, कमीत कमी दोन (२) इंग्रजी व दोन (२) मराठी भाषेतील दैनिकांमध्ये प्रस्तावित शुल्कासंबंधीचे व जनतेच्या हरकती संबंधीचे पत्रक प्रसिध्द करतील.

मात्र एखाद्या निर्माण कंपनीने केलेल्या अशा अर्जाच्या बाबतीत त्या अर्जाच्या संदर्भात जेथे वीज पुरविण्याची आहे त्या क्षेत्रात मोठा प्रसार असलेल्या वर्तमानपत्रांमधून अशी प्रसिध्दी केली जाईल.

५.७ प्रशुल्क निश्चितीसाठी आयोगाच्या मागणीनुसार, अर्जदार त्याच्या हिशेब व ह्या व नोंदी, (किंवा त्यांच्याप्रमाणित सत्य लिपी) लेखा, विवरणपत्रे व कार्यकारी तसेच खर्चाबद्दलची माहिती देऊ करेल.

५.८ तशी आवश्यकता भासल्यास आयोग कोणत्याही व्यक्तिला, कोणत्याही वेळी, उपरिनिर्दिष्ट व ह्या व नोंदी (किंवा त्यांच्या प्रमाणित सत्यप्रतिलिपी) उतारे यासह अर्जदाराने आयोगाला पुरवलेली माहिती देऊ करेल.

मात्र हुकुमान्वये, आयोगाने जतन केलेली कोणतीही माहिती / कागदपत्र, / साहित्य हे गोपनीय किंवा खास म्हणून घोषित करून ते तपासणीसाठी अथवा प्रमाणित प्रति काढण्यासाठी उपलब्ध करून दिले जाणार नाहीत. तसेच अशी कागदपत्रे किंवा साहित्य हे आयोगाने विशेष अधिकार दिलेल्या रीतीशिवाय अन्य रीतीने वापरले जाणार नाहीत असेहि आयोग घोषित करू शकतो.

6. [१] + [२]

६.१ पूर्ण अर्ज मिळाल्यानंतर एकशेवीस (१२०) दिवसांच्या आत व जनतेकडून आलेल्या सूचना व हरकतींचा विचार केल्यानंतर आयोग :

(अ) अध्यादेशात दर्शविल्याप्रमाणे बदल व अटींसह, अर्ज स्वीकारुन प्रशुल्क अध्यादेश देईल, किंवा

(ब) अधिनियमातील तरतुदीनुसार किंवा त्यातील नियम व विनियमानुसार किंवा जारी असलेल्या दुसऱ्या कोणत्याही कायद्यातील तरतुदीनुसार असा अर्ज नसल्यास त्यावर कारणांच्या लिखित नोंदी करुन तो फेटाळून लावला जाईल :

मात्र अर्जदाराला त्याचा अर्ज फेटाळण्या पूर्वी सुनावणीसाठी वाजवी संधि दिली जाईल.

६.२ आयोगाने मान्यता दिलेले प्रशुल्क किंवा प्रशुल्के, परवानेधारक, ज्या क्षेत्रात परवाना मिळाला आहे तेथे प्रसारित होणाऱ्या, कमीत कमी दोन (२) इंग्रजी व दोन (२) मराठी वर्तमानपत्रात प्रसिध्द करील. आणि मान्यताप्राप्त प्रशुल्क किंवा प्रशुल्के इंटरनेटवरील वेबसाईटवरही प्रसिध्द करील व कोणत्याही व्यक्तीला असे प्रशुल्क किंवा प्रशुल्कांची पुस्तिका, चित्रप्रतिलिपी करण्याचे शुल्क घेऊन विकत देऊ करील.

मात्र परवानेधारक हा एखादी वीजनिर्माण कंपनी असल्यास, प्रशुल्क अध्यादेशाच्या शर्तीनुसार, परवानेधारकाला ज्या क्षेत्रात पुरवठा केला जाणार आहे त्या क्षेत्रात मोठा प्रसार असलेल्या वर्तमानपत्रात अशी प्रसिध्दी द्यावी लागेल आणि इंटरनेटवरील परवानेधारकाच्या वेबसाईटवरही प्रसिध्द करील.

६.३ अशा रीतीने प्रसिध्द झालेले प्रशुल्क अध्यादेशात दिलेल्या तारखेपासून जारी होईल आणि त्यात बदल होईपर्यंत किंवा ते रद्द होईपर्यंत, अध्यादेशात दिलेल्या मुदतीपर्यंत ते जारी असेल.

7. प्रशुल्क व प्रशुल्काच्या भागात वर्षातून एक पेक्षा अधिक वेळा बदल केला जाणार नाही, मात्र आयोगाने स्पष्ट केलेल्या इंधन नियम - अधिभाराच्या शर्तीनुसार अधिकृत अशा परवानगीने बदल केला जाऊ शकतो.

७.१ सामान्यपणे प्रशुल्क किंवा प्रशुल्काच्या भागात वर्षातून एक पेक्षा अधिक वेळा बदल केला जाणार नाही, मात्र आयोगाने स्पष्ट केलेल्या इंधन नियम - अधिभाराच्या शर्तीनुसार अधिकृत अशा परवानगीने बदल केला जाऊ शकतो.

७.२ लिखित स्वरूपात दिलेल्या कारणांबद्दल समाधान झाल्यास, आयोग प्रशुल्क सुधारण करू शकेल.

७.३ अधिनियमाच्या कलम ४९ तसेच कलम ६२ मधील उपक्रम १ च्या सह-विभाग (डी) मधील तरतुदीनुसार, आयोगाने मान्यता दिलेल्या प्रशुल्कापेक्षा निराळे प्रशुल्क लागू करणारा परवानेधारक किंवा निर्माण कंपनी आयोगाच्या आदेशांचे पालन न करणारी समजली जाईल व अधिनियमातील इतर तरतुदीनुसार होणाऱ्या अन्य दंडांशिवाय अधिनियमाच्या कलम १४६ अन्वये दंडनीय ठरेल.

७.४ दिलेल्या अध्यादेशाचे पालन होत आहे यावर लक्ष ठेवण्यासाठी आणि ज्या पायावर प्रशुल्काला मान्यता मिळाली त्याचे पुनर्निर्धारण करता यावे यासाठी, स्पष्ट केल्याप्रमाणे, परवानेधारक वेळोवेळी कार्यवाही व खर्चाची माहिती याची माहिती असलेले विवरण आयोगाला देईल.

8. अर्थसहाय्य व अर्थसहाय्य

८.१ राज्यसरकारने कोणत्याही ग्राहकाला अथवा ग्राहक गटाला आयोगाने ठरविलेल्या प्रशुल्कात अर्थसहाय्य करावयाचे ठरविल्यास, अशा अर्थसहाय्यामुळे ग्रस्त अशा परवानेधारक / व्यक्तीला राज्यसरकार भरपाई म्हणून पुढील प्रमाणे आगाऊ रक्कम अदा करेल :

८.२ राज्य सरकारने कबूल केलेले अर्थसहाय्य, हे अनुदान म्हणून किंवा परवानेधारकाने राज्यसरकारला एकूण देय रक्कम म्हणून हिशेबात जुळवून घेता येईल.

८.३ जेथे अर्थसहाय्य हे, हिशेबाच्या वह्यात, परवानेधारकाने राज्यसरकारला द्यायची निरनिराळी देये या स्वरूपात ज्या प्रमाणात दाखविले जाईल, त्या त्या प्रमाणात, अशी जुळवणूक ही परवानेधारकां जवळील असलेल्या रोख रकमेवर आधारित असेल व परवानेधारकाने, सरकारच्या वतीने ग्राहकांकडून वसूल करावयाच्या रकमेवर प्रोद्भव (अॅक्रुअल) पध्दतीने (जसे विजेवरील कर) नसेल.

मात्र, परवानेधारकाने पात्र असलेल्या ग्राहकांना पाठविलेल्या देयकात असे अर्थसहाय्य अंतर्भूत करण्यापूर्वी एकूण मागणी जुळवून (अॅडजस्टमेंट) घेतली जाईल.

८.४ परवानेधारकाची पूर्ण मागणी, आर्थिक मदत किंवा हिशेबाच्या वह्यातील जुळवाजुळवीच्या रूपात राज्यसरकार, ज्या प्रमाणात पूर्ण करील त्या प्रमाणात पात्र असलेल्या ग्राहकांना असे अर्थसहाय्य दिले जाईल.

मात्र, अंदाजामध्ये चुका झाल्यास किंवा रोख रकमेच्या पाया ऐवजी, प्रोद्भव (अॅक्रुअल) व आधीच्या मोजणीमधील फरकामुळे किंवा दुसऱ्या कोणत्याही कारणामुळे अशा जुळवून घेण्यात (अॅडजस्टमेंट) तूट आल्यास आणि / किंवा प्रत्यक्ष अर्थसहाय्य मिळाल्यावर, अशी तूट ग्राहकाच्या देयकात स्पष्टपणे दाखविली जाईल आणि संबंधित ग्राहकांमध्ये ती तूट कमी होईपर्यंत अथवा संपेपर्यंत प्रमाणशीर हप्त्यात वाटली जाईल.

८.५ ग्राहकाच्या देयकात, परवानेधारक पुढील गोष्टी स्पष्टपणे दाखवील (अ) आयोगाने ठरविलेले प्रशुल्क; ब) राज्यसरकारचे अर्थसहाय्य व त्याचा दर तसेच मदत; क) एकूण देय रक्कम;

9. विनियमन व अर्थसहाय्य

आयोग, या विनियमाच्या तरतूदीत, कोणत्याही वेळी, बदल, फेरफार, पालट किंवा दुरुस्ती करू शकते.

10. +bSÉhÉ0 n0ú E0m 4ÉÉÉÉ +ÉvÉÉ0f0ú

या विनियमांमधील तरतूदींच्या अंमलबजावणीत काही अडचणी निर्माण झाल्यास,त्या अडचणी दूर करण्यास, आयोग, सर्वसाधारण अथवा विशेष अध्यादेशाने तरतूदींना अ-सुसंगत नसलेल्या तरतूदी, तयार करील.

मुंबई:

दिनांक: १० जून, २००४.

ए. एम. खान,

सचिव.

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग, मुंबई